

Sektarstvo v današnji Rusiji

Človeško življenje je neprestano nihanje in borba med ekstremi: iz odpora proti materializmu se je rodil idealizem, kateremu je sledil realizem in naturalizem, za katerim je prišel spiritualizem. Skoraj nemogoča je ona zlata sredina, ki bi kot rezultanta nasprotnih sil vodila naše življenje v mejah pravega in dobrega. Vsaka akcija rodi reakcijo in najrajši bi kot aksiom zapisal, da je vse vodilo in gibalno človeškega življenja veden boj in nasprotovanje med posameznimi idejami.

Po tem kratkem uvodu in s tega razgledišča nam bo lažje razumljiv tudi pojav številnih verskih sekt ali ločin, ki v zadnjem času tako silno rastejo v sovjetski Rusiji. Komunistični režim, ki temelji na surovem materializmu in je napovedal neizprosno boj vsemu, kar količnej nasprotuje materializmu, je sam ustvaril najugodnejša tla za uspevanje novih sekt, ker je prepovedal vsako versko združevanje in izvrševanje kakršnegakoli religioznega kulta. Dan za dnem se pojavljajo nove sekte, v katerih iščejo njihovi začetniki pristaši in propagatorji zadostila in utehe svojemu religioznemu življenju. Ta pojav novih sekt kaže iznovo, da boljševistični režim ni prav nič zatrl ruskega nagnenja do napačnega misticizma in sektantstva, ampak ga je še pospešil, kot se to dogaja ob času stisk in preganjanj. In že sami ruski »brezbožniki« častniki vedno česče poročajo o nastajanju novih verskih ločin, kar pomeni, da jim je zadeva prišla na ušesa in da jim ne more biti preveč povšeči. Danes navajamo samo tri primere, o katerih piše »Brezbožnik« in ki so dosti značilni za razumevanje in osvetlitev verskih razmer v današnji Rusiji.

V 37. številki piše »Brezbožnik« o sekta »Rdečega zmajca« dobesedno slede:

Sekta »Rdeči zmaj« eksistira že od leta 1921. Njeni agitatorji romajo po vsej Rusiji in pridigujejo o drugem Kristusovem prihodu, o propadu sovjetske vlade in o nastopu vladanja carja Mihaela. Tudi to sekto vodijo — kakor vse ostale sekte — »nekdanji ljudje« (to je takšni, ki so bili v carski dobi vplivni in ugledni veljaki): I. P. Saveljov, bivši trgovec, in I. P. Cigankov, sin ruskega uradnika. Oba se izdajata kot »poslanca božjega« in prvi se je imenoval prerok Georgij-Pobjedovšev (Zmagovavec) in Rasputin, drugi pa se je delal za Aleksija, dediča Nikolaja II in sam sebe nazival za preroka Elijo.

Da bi zakril svojo protirevolucionarno smer in delo, se je dal »Aleksij« pri borzi dela vpisati kot knjigar. Leta 1929. je imela sekta »Rdečega zmajca« v Moskvi in okolici mesta okoli 50 članov, ki so se zbirali po hišah svojih somišljenikov. Pridigala sta Hieromonah Vitalius in redovnica Samsonova. Svoje člane pridobiva sekta med gospodinjami in neorganiziranim prebivalstvom, posrečilo pa se jim je, da so našli nekaj pripadnikov celo med tovarniškimi delavci. Ana Tugarinova, delavka v Djevdovskirski tvornici, je mnogo pripomogla k razširitvi te sekte in se je dala ločiti od svojega moža, ki ni maral stopiti v sekto.

»Aleksij« je nastopil v fabriki javno proti sovjetski vladi in dejal, da je vse boljševistično početje delo satanovo. Sekta »Rdeči zmaj« si je nadelala nalogo, da uniči in upropasti vladno sovjeto; s propagando in agitacijo in z vsemi mogočimi sredstvi so skušali ovirati napredek socializma in škodovati boljševikom. Javno so se izrekli proti kolhozi (kolektivističnemu gospodarstvu) in proti sovhozi (sovjetskemu gospodarstvu). Delovanje »Rdečega zmajca« deluje v Moskvi in v okolici družno s križarsko vojsko rimskega papeža. Na nekem svojem sestanku so naznanili sektanti svojim somišljenikom, da bo 19. marca padla sovjetska vlada, da bo kmalu prišel Kristus in car »Mihael«, ki bo prevzel vodstvo Rusije in pobesil vse komuniste! (NB: 19. marca 1930. je papež Pij XI. odredil molitve za Rusijo.) Sekta ima tudi svoje lastne svete predmete: metle, lesene in železne lopate, grčave gorjace in carjevo znamenje s sliko Georgija Pobjedovševa, pa še marsikaj drugega, kar naj po mnenju sektantov, ki so vsi izstopili iz pravoslavne cerkve, pomeni skorajšnji konec sovjetske tiranije.

Tako »Brezbožnik« o »Rdečem zmajcu«. O sekta »Jegovistov« pa piše isti »Brezbožnik« v svoji 27. številki, takole:

»Pozna temna noč. Pred nama leži tiha uličica (to pripoveduje neki Mihael Kovlev). Moj tovariš potrka na slabotna vrata

— Kdo je? se oglasi glas znotraj.

— Prijatelj! odgovori moj spremljevalec.

Počasi se odmakne težak zapah in v temnih vratih se prikaže dobrodušen obraz zgrbljene starke. Umazanorjave lase ji pokriva bel robec. Gleda nas z vodenimi očmi in topo buli pred se.

— Kdo ste pa vi? me ošine z očmi.
— To je moj znanec pa bi se rad nekoliko seznanil z vašo vero! odgovori tovariš.
— Seznanil? počasi odvrne starke, »potem pa kar urno, ljuba golobka, zakaj opravilo gre že h koncu!«

Po treh stopnicah stopiva v temno sobico, ki jo je razsvetljevala zakajena svetilka. Za mizo je sedel možakar v plašču in bral iz knjige pred seboj. Pri našem prihodu se je obrnil, da sem videl njegove boleštine in brezizrazne oči. Nato se je zopet obrnil in čital dalje.

— Sedite! mi velj starke in mi ponudi nizek stol.

Polagoma sem se razgledal. V sobici je bilo kakih dvanajst ljudi, od teh največ žensk. Vse je molčalo in napeto poslušalo, mož pri mizi pa je bral z napolpočim glasom: »Naj pride nadte vse to preklestvo, ki te naj uniči! Preklet bodi v mestu in na deželi, prekleta bodi tvoje imetje, preklet sad tvojega telesa in tvojega polja, preklet bodi tudi ti pri svojem prihodu in odhodu...« (Deuteronomium 28, 12—15.)

Zatem spusti glavo v roke in si zakrije obraz. Tako sedi mirno in mrko... Vsi prisotni storijo podobno, zarijejo obraze v dlani in težko sopejo. Vse molči... Voditelj se iznova vzdigne in z narejenim vznichenjem in navdušenjem spregovori: »Bojte se Boga! Da, Jehova, strašnega Boga, se hočemo bati!...« In po dolgem presledku doda s pomenljivim poudarkom: »Mir z vami, bratje, bratje, končajmo!...« Še nekaj trenutkov sedijo sektanti in se urno razidejo, ne da bi se poslo- vili drug od drugega.

Tako molijo »verniki« sekte »Jegovistov« ali »Jehovistov«.

Sekta »Jegovistov« se je osnovala pred kakšnimi dvema letoma v Kazinovu v obliki majhnih družinskih skupin. V zadnjem času so se vrgli pridigarji »Jegovistov« na vas, kjer imajo nemalo uspehov. Propovedujejo, da mora drug drugega bičati, pripovedujejo o peklju in peklenjskih mukah in slikajo drugi Kristusov prihod in podobno... Tudi njihova propaganda je več ali manj nasprotna sedanjemu režimu.

Takšni so »Jegovisti«.

Tako pripoveduje sam »Brezbožnik«.

Jaz bi dodal samo še tole: čim dalje se bavim z vprašanjem današnje Rusije in čim bolj premišljujev njeno čudno usodo, tem bolj se mi utrjuje resničnost Gospodovih besed: »Vsako kraljestvo, ki je zoper sebe, bo razdejano!« Komunistem v sovjetski Rusiji je resnično sam zoper sebe, da bolj ne more biti: napoveduje boj kapitalizmu in militarizmu in ne vem kateremu — izmu še, a ne pomisli, da s tem izpodkopava sam sebi tla, ker sam stoji na istih temeljih, namreč na popolnem materializmu in načelnem ateizmu (»Brezbožnik«). Zame je sedaj več ko gotovo: boljševizem bo šel, kakor bo šel kapitalistični družabni red! Po mojem prepričanju med njima ni prav nobene bistvene razlike, edino na zunaj se kaže vsak v v drugi luči. Obenem pa mi vedno bolj vstaja vera v plemeniti ruski narod, ki sedaj trpi strašno preizkušnjo, ki lahko prince njemu in vsemu svetu odrešenje. Molimo, vsi molimo, da srečno izide iz te velikanske stiske, od katere ni nič manj odvisna sreča Evrope in vsega sveta kakor Rusije same. Rusija bo rešena, zakaj Bog bo uslišal naš klic: »Odrešenik sveta, reši Rusijo!«

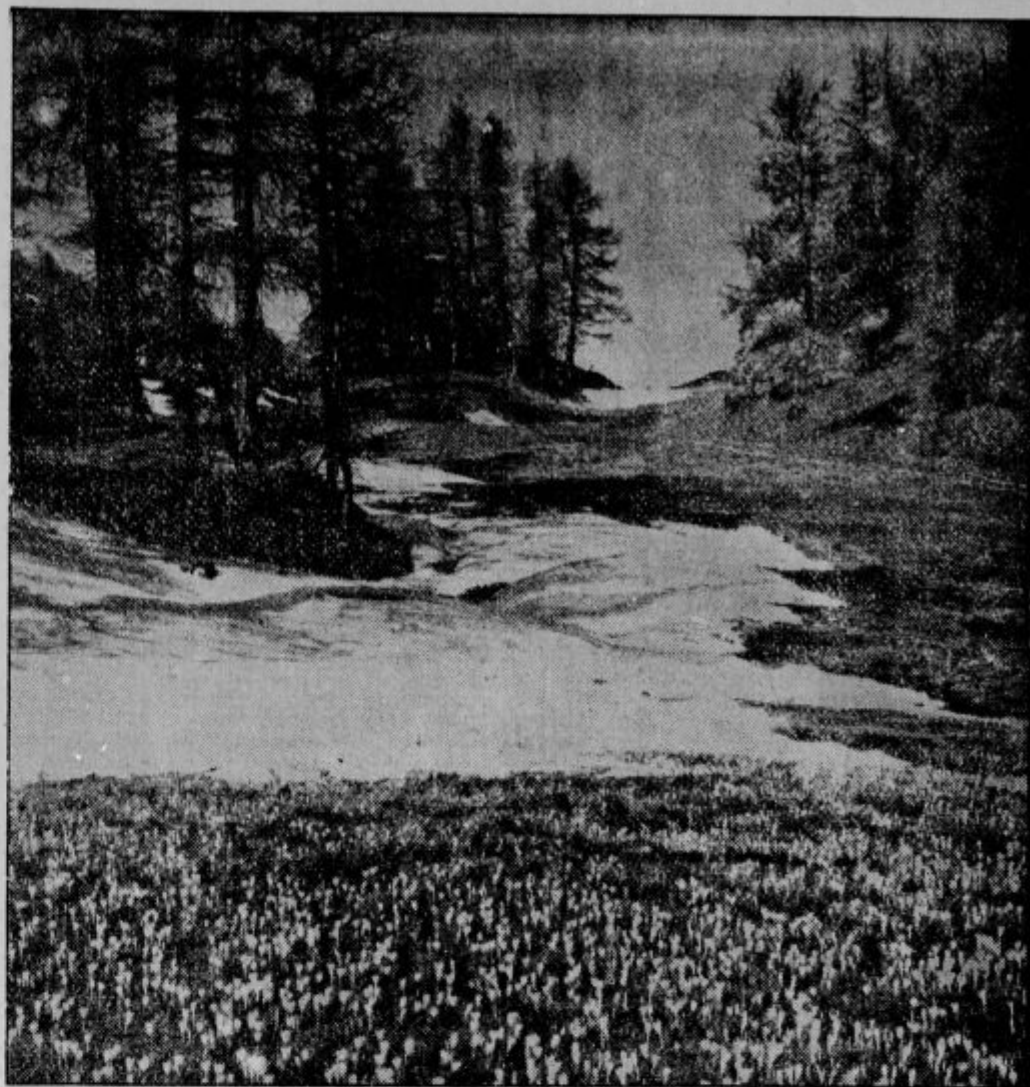
M. Crnković

Brez kruha

Prebivalci vasi Beredno, ki leži tik ob sovjetski meji na Poljskem so našli te dni na njivi otroški balonček, na katerem je bilo pritrjeno pismo sledeče vsebine: »175 prebivalcev vasi Ursaš, okraj Zaslava, je že teden brez kruha in hrane. Sovjetska vlada nam ne pošilja nobene hrane. Prosimo vas, obmejno poljsko prebivalstvo, pomagajte nam! Umiramo od lakote!« — Tako daleč je boljševistični režim pripeljal bogato Rusijo, ki je nekdanj zalagala svet z žitom.

Stavka romunskih pravnikov

Romunska vlada je nedavno izdala zakon o advokatih, ki predpisuje doktorat za vsakega advokata in obenem daje vladi velika polnomočja pri podeljevanju dovoljenj za otvoritev odvetniške pisarne. Ta polnomočja so taka, da so odvetniki povsem odvisni od vsakokratnega režima. Vsed tega so pravniki v Bukarešti pričeli stavkati; njim so se pridružili slušatelji tudi ostalih fakultet in so je ta pokret razširil tudi na druge univerze v Romuniji.

Pomlad prihaja v deželo.

Iz verskega življenja na Francoskem

Pred dvema leti je bila ustanovljena »Zveza katoliške kmečke mladine Francije«. Njen cilj je rešiti podeželje moralnega in verskega propadanja in poglobitev verskega življenja. Misel je padla na rodovitna tla. Zveza ima zdaj že dve glasilni: »Jeunesse Agricole« in »Bulletin des Jeunes Agriculteurs Catholiques« — »Semaine Religieuse« poroča o razveseljivem dejstvu, da se je zelo povečalo število gojencev v katoliških zavodih v Angersu, Rennesu in Besançonu. V teh zavodih je 897 gojencev (195 teologov in 571 dijakov, katerih velika večina se bo posvetila teologiji). — Znak poglobitve in obnove verskega duha v Franciji je tudi nedavna ustanovitev Zveze katoliških javnih nameščencev. Zveza je ustanovljena na strogo verski podlagi. Njen glavni namen je, med svojimi člani poglobiti religioznost. Zveza je pričela s šestimi člani, danes jih je že 1400. Zveza ima člane iz vseh strok uprave, organizira periodične konference, člani imajo skupna obvezna obhajila. Zveza ima svoje levo urejevano glasilo.

V zaščito pešcev.

Vsed vedno večjega števila nesreč, ki so jih doživeli pešci vsled nepravilnosti, ki se pojavljajo pri lastnikih avtomobilov, so v Nemčiji ustanovili posebno društvo za zaščito ljudi, ki hodijo peš. Društvo bo delalo na tem, da se interesi pešcev zaščiti z zakoni. Za predsednika društva je bil izvoljen sodni nadsvetnik dr. Sonntag.

Angleški častniki z nemškimi meči

Angleško vojno ministrstvo je že davno ugotovilo, da nosi mnogo častnikov v vojski in mornarici meče, nemškega fabrikata. Tekom znane propagande »Buy-British« (kupuj angleško domačo blago) so uvedli posebno poizvedovanje v tem pravcu in prišli so do presenetljive ugotovitve, da nosi nad 10.000 angleških častnikov nemške meče. V angleški javnosti, ki je ravno na svojo jekleno industrijo prav posebno ponosna, se je pojavilo veliko ogorčenje in razburjenje, ki pa se je kmalu poglobilo, ko je vodilni list priobčil sledečo anekdoto: Kralj Edward VII je kot prestolonaslednik potoval po Nemčiji in je med drugim obiskal tudi znamenito tovarno Solingen. Ko mu je ravnatelj razkazoval in na vse pretege hvalil kvaliteto raznih jeklenih izdelkov, je prestolonaslednik izdrl iz nožnice meč in ga popolnoma upognil, ne da bi se zlomil. Ponosno je pripomnil: »Vidite, to je angleško jeklo!« Ravnatelj je vzel meč v roke, nato pa presenečenemu prestolonasledniku pokazal skrito znamenje trdnosti, ki je meč izdelala: Solingen. Kljub temu je armadno vodstvo sedaj prepovedalo častnikom nositi meče nemškega izdelka.

Razporoka

Acta apostolicae sedis poročajo v svoji poslednji številki, da je 1. 1931. pred najvišjim kanonskim sodiščem bilo 56 razprav glede ločitve zakona. Te prošnje oziroma tožbe so prišle iz vseh delov sveta. V 24 slučajih je sodišče ugodilo in izreklo razporoko, v 32 slučajih pa je tožbo odklonilo.

»Dovoli, draga teta, da ti predstavim svojega prijatelja, ki se je nedavno vrnil s Kanarskih otokov.«

»Ah, kako zanimivo. Ali nam boste zapeli kako pesmico?«

Avstrijska uprava

Časopisje priobčuje za avstrijske razmere precej nenavaden slučaj: Avstrijska zvezna ustava daje vladam pravico široke samouprave. Skoraj vsaka dežela ima po dva do tri deželne glavarje (od vsake stranke po eden), ki vlečejo ministrske plače. Deželni zbori imajo skoraj enako oblast kot parlament, višji deželni uradniki imajo položaj načelnikov. V nekaterih deželah kakor v Burgenlandu — so še ostanki vladnega aparata, bivši deželni predsedniki, ki so organi zvezne vlade in predpostavljajo deželnim glavarjem. V nekaterih deželah je deželni glavar in deželni predsednik ena in ista oseba.

Zato niso redki slučajji, da rešitev kake zadeve tako-le izgleda:

V prvi instanci:
Prošnji A. B. iz O. (sledi podroben opis zadeve) se na podlagi (sledi dolga vrsta misterioznih števil in črk) ne more ugoditi.

Gotschmatschek
deželni glavar.

V drugi instanci:
Pritožbi A. B. iz O. (sledi podroben opis zadeve) se na podlagi (sledi dolga vrsta misterioznih števil in črk) se ugoditi.

Gotschmatschek
deželni glavar.

Pokvarjen razgled

Pariška okolica nudi več krasnih razgledov. Med njimi sta posebno znana Veliki kanal v Versaillesu in pogled na Pariz s St. Germainse terase. A zdaj ste obe lepi točki pokvarjeni. Ob vznožju St. Germainse terase so zgradili tovarno, in njeni dimniki se kadijo noč in dan. Tudi versailski razgled je uničen. Ob kraljevski ograji je neprimerno zraslo peteronadstropno poslopje nekega paromlina ter zastrlo ravnino, ki jo je nekoč obdajal »Solneni kralj« Louis XVI. Umetniški krogi so postali razburjeni. Paul Léon, vodja umetnostnega oddelka prosvetnega ministrstva, je priredil preiskavo in ugotovil, da je zavzela tovarna del onega ozemlja, ki ga je po postavi, veljavni od 18. stol. prepovedano zazidavati. Arhitekt je sicer odšepnil samo 65 kv. m. nedotakljivega zemljišča, a tudi to popolnoma zadostuje za pritožbo. Ravnatelj Léon bo zahteval odstranitev vsega poslopja, in ni nobenega dvoma, da bo tudi zmagal. Istočasno pripravila vlada proglasitev vseh zemljišč od Kraljevske ograje do vasi Ville-Les-Prés za narodni park. Prepovedala bo nove stavbe in odstranila tudi nagajivo tovarno v Saint Germainu. Kdaj bo doživela toliko pozornosti tudi lepa ljubljanska okolica?

»Tonček, zakaj pa stojiš pred zrcalom z zaprtimi očmi?«

»Veš, mamica, rad bi videl, kako izgledam v spanju.«

*

»Ali je res, da ima naša soseda neke tajne skrbi?«

»Res je, ali ti še ni tega zaupala?«

»Ali mi veš povedati, v kateri tekočini se zlato najbolj hitro stopi?«

»V alkohol!«

Člani mandžurske vlade. Od leve na desno: Hsi Hsia, guverner province Kirin; Sang Sing Hui, vodja vladne stranke in predsednik provizorne vlade; Čang-Si-Ji, guverner Mukdena; general Ma Sang San, guverner Province Amur.

Izdatki za nakup pšenice

Iz poročila, ki je bilo predloženo občnemu zboru Privilegirane izvozne družbe, je razvidno, koliko je družba nakupila blaga in koliko ga je prodala v inozemstvu.

Pri prevzemu monopolskega posla za račun države je ministarstvo za trgovino in industrijo dalo družbi na razpolago pri Narodni banki 100 milj. Din. kasneje je družba dobila še 50 milj. Din. Ker tudi to ni bilo dovolj, je družba dobila z žirom Privilegirane agrarne banke posojilo 32 milj. francoskih frankov. Poleg tega je družba najela še lombardni kredit v znesku 70 milj. Din.

Družba ugotavlja, da ni bilo nikoli več bonov v obtoku kot za 30 milj. Din. in to pri vsoti, ki je dosegla dne 15. marca 1932 910 milj. Din.

Do 15. marca t. l. je bilo družbi prijavljenega blaga za prodajo od združbe in trgovcev 91.080 vag., nato poročeno pa je bilo doslej 53.508,5 vag. Tako je bilo torej ta dan prijavljeno, a neprevzete pšenice 37.771,5 vag.

Od skupne prijavljene količine so imele kmetijske organizacije 27.544 vag., od te količine pa je družba prevzela 12.952 vag., tako da ostaja za prevzem še 14.592 vag. Družba nadalje trdi, da

znaša sedanjí presek za izvoz največ 20.000 vagonov. V nasprotju s prejšnjimi trditvami družba piše samo, da je bilo do 15. marca izplačanih v gotovini od strani družbe 514,7 milj. Din, bonov pa je bilo v obtoku tedaj 32,75 milj. Din, torej je več kot 30 milj. Din.

Poročilo se nato podrobno peča s prodajo v posameznih mesecih lani in letos. V inozemstvu je bilo do 15. marca prodanih v inozemstvo 29.232 vag. v skupni vrednosti 325 milj. Din. Največ je bilo prodanega blaga v CSR 18.574,5 vag., za 207,9 milj. Din, v Avstrijo 1856 vag. za 30,2 milj., za zapadno evropska pristanišča ter druga pa 8812 vag. za 86,9 milj. Din.

Mlinom je družba prodala 14.623 vag., 9453 vagonov pa je nameščenih v raznih skladiščih v državi in v inozemstvu. To so nekoliko višje številke kot smo jih objavili v »Slovenca« 22. t. m.

V zvezi s temi podatki prihaja iz Belgrada vest, da predlagajo parlamentarni krogi anketo o delu Priv. izvozne družbe, na kar so pristojna mesta že pristala. V »Politiki« se dr. Franjo Gruber, nar. poslanec zavzema zopet za to anketo.

in obrtjo in med našimi najrazličnejšimi stanovskimi, kulturnimi in gospodarskimi prostimi združenji mora biti dokumentirana tudi zunanje vidno. Zato je nujno potrebno in v korist stvari same, da se ob času razkaza našega materijalnega gospodarstva ob priliki XII. ljubljanskega velesejma v mesecu juniju od 4. do 13. vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, športnega itd. značaja. Uprava ljubljanskega velesejma prosi vse organizacije, društva, zveze itd., da se njenemu vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobro letošnjega velesejma.

Poravnalna postopanja so uvedena: o imovini Juraka Josipa, neprotokoliranega trgovca v Oplotnici, narok za sklepanje poravnave 2. maja, prijaviti je terjatve do 26. aprila, nudi 40%; nadalje o imovini Pemiča Antona, trgovca v Slovenski Bistrici, narok 12. maja, prijaviti je terjatve do 7. maja.

Potrjene poravnave: Vegi in Bevc, manufakturna trgovina v Celju za 40% v 10 mesečnih obrokih; Pavlin Franc in Iva v Ljubljani.

Konec poravnave: Zemljik Friderik, trgovec in posestnik v Ljutomeru, Preac Jakob, trgovec v manufakturnim blagom v Mariboru, Mlinarič Josip, trgovec v Mariboru, Durjava Anica ml. v Mariboru.

Odprava konkurza: Laure Martin, trgovec v Konjicah. Zapuščina Blatnik Vinka.

Vpis v trgovinski register: Komanditna družba M. Jenkole, Ljubljana.

Borza

Dne 30. marca 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Bruslja, Curiha, Praga in Trsta neizpremenjeni, ostali devizni tečaji pa so bili čvrstje. Promet je slejkoprej minimalen.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji kot na ljubljanski, z izjemo New-

yorka kabel 56.416—56.7242. Poleg tega ima Belgrad Milan 292,27—294,67.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal na zagrebški borzi 217.490 Din.

Ljubljana, Amsterdam 2277,93—2289,29, Berlin 1339,64—1350,44, Bruselj 787,94—791,88, Curih 1094,35—1099,85, London 212,58—214,18, Newyork 5622,16—5650,42, Pariz 222,15—223,37, Praga 167,09—167,95, Trst 292,27—294,67.

Curih, Pariz 20,31, London 19,30, Newyork 515,75, Bruselj 72,05, Milan 26,7250, Madrid 39, Amsterdam 208,20, Berlin 122,75, Stockholm 103, Oslo 102,25, Kopenhagen 106,25, Sofija 3,73, Praga 15,27, Varšava 57,80, Atene 6,60, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08, Helsingfors 8,80.

Dunaj, Dinar notira na Dunaju (valuta) 12,30.

Vredne tni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes nekoliko slabjša in so nekateri tečaji bili nižji kot včeraj. Na belgrajski borzi je bil promet naslednji: 7% inv. pos. 19.600, begl. obv. 90.300, vojna škoda 711 kom. Nadalje je bilo zaključenih 5 kom. delnic Narodne banke in 82 kom. delnic Privilegirane agrarne banke. Zagrebška borza izkazuje naslednji promet: 8% Bler. 2000 dol., 7% Bler. 10.000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 3000 dol.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 59 bl., 7% Bler. pos. 56 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb, Drž. pap.: 7% inv. pos. 61—63,50, agrarji 32 bl., vojna škoda ar. kasa 224—226 (225), 4. 223—226, 8% Bler. pos. 57—58 (57), 7% Bler. pos. 53,75—54 (54, 53,75, 54), 7% pos. Drž. hip. banke 53,75—54 (53,50, 54), 6% begl. obv. 40,25 do 41.

Belgrad, Narodna banka zaklj. 4780, Priv. agr. banka zaklj. 248, 250, 7% inv. pos. 62—62,50 (62,50), agrarji 30—32, begl. obv. zaklj. 40,75, 40,50, vojna škoda 226,50—227 (227), 8% Bler. pos. 58,50 bl., 7% Bler. pos. 53—54.

Dunaj, Don. sav. jadr. 89,50, Wiener Bankverein 11, Escompteges. 109, Zivno 70, Ausstiger Chemische 84,50, Mundus 99,25, Alpine 12,32, Tr-

Žitni trg

Novi Sad, Koruza: bč. gar. 100—102,5, bč. srem. april, maj, jun. 99—101, bč. gar. okolica Sombor 101—103, srem. gar. par. šid 102—104, Otrobi: bč., srem., ban. 93—96. Tendence: koruza čvrsta, ostalo neizpremenjeno. Promet: 83 vagonov.

Budimpešta, Tendence slaba. Promet tih. Pšenica: maj 13,10—13,36, zaklj. 13,08—13,10, jun. 13,45—14,74, zaklj. 13,45—13,47, Rž: maj 16,10—16,30, zaklj. 16,10—16,14, Koruza: maj 15,00—15,33, zaklj. 14,98—15,00, jul. zaklj. 14,95.

Chicago, (Začetek.) Pšenica: maj 54,25, julij 56,50, sept. 58,625, Koruza: maj 36,50, julij 39,625, sept. 41,375, Oves: maj 23,75, julij 24,375, Rž: julij 47,50, sept. 48,50.

Winnipeg, Pšenica: maj 61, julij 63, okt. 65.

HALO!

Prispele so nove pošiljke trboveljskega cementa, zaš. apna, vsakovrstne opeke, zidne in strešne, strešna že od 350—850 Din 1000 kom. v Mariboru in bližnji okolici na stavbo postavljena. Prevzamem cele stavbe, za katere ne zaračunavam proračunov in načrtov, ako se mi poveri izpeljava istih. Enkratni obisk in ostanete stalni odjemalci od stavbnega podjetja Vinko Lasič, Tržaška c. 98a, Maribor.

HALO!

Tirolske hlače

iz močnega trajnega tiflina v zeleni, drap in sivi barvi, za dečke do 3 let Din 50.—, do 4 let 55.—, 5 let 60.—, 6 let 65.— ter za vsako daljše leto Din 5.— več. Za odrasle vse velikosti do štev. 52

Din 140.—

Blago razpošiljamo a povzetjem. Katalog na zahtevo brezplačno.

Kastner & Osler
Zagreb.

Jari ječmen

semenski, zdravo, čisto blago kupite ugodno pri tvrdki

A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 33

Zahtevajte ponudbo.

Elektrotehnično podjetje Karol Floriančič - Celje

ima na zalogi vsakovrstne radioaparate proizvodov: Eumig, Kapsch, Radione itd. Izvršuje električne instalacije za luč in pogon in popravila tiskalnikov ter drugih električnih aparatov, za kar daje na željo proračune. Zaloge električnih motorjev, stavev, žarnic, svetilnih teles in drugega materijala za električne napeljave, telefonov in zvoncev.

Solidna postrežba! Znižane cene!

HOTEL BELLEVUE, Omiš pri Splitu — vabi a svojo razkošno romantiko, a svojo lepoto nadkrijuje švicarske lepote. Preživeti par dni v hotelu Bellevue, je pridobitev za Vaše zdravje. Morje, pesek, solnce, zrak, pitna zdravilna, hladna in topla voda v sobah, razsvetljava in ogrevanje v elektriko. Balkoni, verande, terase za odpočitek. Peščeno kopališče pred hotelom. Takse ukinjene. Za uradnike popust. — Prospekti se pošljejo na zahtevo. — Pension Din 55.— do 75.— dnevno.

Za posvežitve telesa in zraka v hiši, za bolnike in živčno bolne, za polovanje in doma

TOALETNI KIS

Sestavljen je po našem starem izkušenem predpisu iz aromatičnih zdravilnih rastlin. Osvežuje telo, okrepuje živce bolnih in slabih, služi za pomirjenje, masiranje, pranje in kopanje, pri nezvesti, glavobolu, prehladu, vznemirjenosti, naporu in trudu. Uporablja se radi prijetnega vonja in za masiranje ali se pije pomešan z vodo po žličkah, močno razredčen z vodo se rabi za pranje in za obkladke hladne in tople. Ne pokvari se nikdar in vedno se lahko uporablja. Cena steklenici 15 Din. Proizvaja ga in daje v promet stara, l. 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg broj 20.

Uprava in uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske naznanjata tužno vest, da je dne 29. marca t. l. umrl gospod

Ivan Hrast

ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske v p.

Svojemu zaslužnemu bivšemu sodelavcu ohranimo hvaležen in časten spomin.

Humboldt:

Na Orinoku in v pragozdovih Južne Amerike (Dalje.)

Pater Zea je preprosil popotnike, da so pokusili zmes maniokovega testa in mravlj. A ta slaščica jim ni dišala, preveč so bili še Evropejec. Patru Zea pa se je zdelo tako dobro, da jo je imenoval »izvrstna mravljinčja pasta«.

Lilo je kakor iz skafa in ostali smo morali v kolibi, v kateri je bivalo štirinajst domačinov. Indijanci so spali samo od osmih zvečer do dveh jutraj. Nato so se začeli pogovarjati. Tožili so, da jih zebe, dasi je bilo 21 stopinj nad ničlo; kurili so in pripravljali svojo grenko pijačo kupano.

7. maja je družba dospela v San Carlos, malo vzhodno ob meji tedanje španske posesti. Pri poveljniku utrdbe so našli zaveščice za nekoliko dni. Rio Negro se valj tod naravnost od severa proti jugu in njegovo vodovje, trije dolgi otoki in trajno oblačno nebo dajejo pokrajini resen, mračen značaj.

V utrdbi je bilo le sedemnajst mož posadke. Zaradi trajno vlažnega zraka so imeli le štiri porabne puške. Na okopih je stalo nekoliko topov; tri ali štiri indijanske kolibe pa so tvorile naselbino, ki se je ponosno nazivala San Felipe. Zvečer je pri raportu straža povsem resno javila poveljniku, da je »okoli trdnjave vse mirno«.

Tod ob meji Brazilije na Rio Negro se je Humboldt nujda prilika pluti dalje proti jugu tja do Amaconskega veletoka. Bil pa je k sreči previden in se je raje posvetil raziskovanju Kasikviareja, po katerem se je vrnil zopet nazaj na Orinoko in v druge španske pokrajine. Če bi prestopil mejo tedanje portugalske Brazilije, bi ga gotovo v prvi večji naselbini aretirali, kajti oblasti so že izdale tozredni ukaz in Humboldt bi moral odpotovati nazaj v Evropo. V oni dobi je bilo le prenuogim ljudem neumljivo, čemu da potuje pameten človek po divjini in meri lego pokrajini. Zato so tudi portugalske oblasti smatrale učenega Humboldta za državi nevarnega človeka, ki ga je treba zapreti. Učenjak je kljub vsem nakanam in nastavljenim pastem srečno ušel.

V utrdbi San Carlos je Humboldt zamlan čakal, da bi ugledal na nebu vsaj eno zvezdo. Vse tri dni, ki jih je prebil tam, je ostalo nebo zagnjeno s težkimi oblaki. Bilo je, kakor da bi se te pokrajine ne razprostirale malone tik ob ekvatorju, ampak tam na mračnih Faröerskih otokih. Čas je minul brez sonca, lune in zvezd.

Na Kasikviare — žudo sveta.

10. maja so še ponoči naložili svojo priljago na pirogo in pred solničnim vzhodom odpluli zopet po Rio Negru navzgor iskat vhoda na reko Kasikviare, ki donaka Rio Negru mnogo vode iz Orinoka in veže tako dva velikanska, v nasprotno smer tekoča veletoka — Orinoko in poim Rio Negra Amaconski veletok.

Nikdo še ni določil od tega časa zerklepisne lege tega zanimivega viličnega in točk, kjer se Kasikviare cepi od Orinoka in kjer se spaja z Rio Negrom. To nalogo je hotel dovršiti Humboldt, a za to je potreboval jasnega neba, sonca in zvezd, da bi polom njih mogel natančno izmeriti in izračunati lego teh tako zanimivih krajev. Tod že malone na cilju in po zmigi nad tako silnimi ovirami, mu je neprestano oblačno nebo grozilo uničiti njegove nade. Poleg tega sta se upirala daljšemu potovanju po divjini tudi Pater Zea in Spanec, ki sta po najkrajšem potu hotela zopet doseči prijaznejše kraje. Končno se je Humboldt in Bonplandu posrečilo premagati odpor. Tudi indijanski krmar je zagotavljal, da bodo ugledali sonce in velike zvezde, ki oblake jedo, kakor hitro bodo zapustili črne Rio Negrove vode.

Prorokovanje izkušenega Indijanca se je tudi v resnici izpolnilo. Bele vode so vrnile popotnikom sonce, zvezde, krokolile in seveda tudi neizmerne trume moskitov.

Nedaleč nad utrdbo San Carlos so našli izliv Kasikviareja. Vozčiči se po njem, so našli, da sega pragozd povsod tik do vode, kjer se rastlinstvo strne v malone nepredirno goščavo. Reka ima belo vodo in je večinoma nad pol kilometra široka. Nebo pa tudi ob izlivu še vedno ni hotelo biti milostljivo Humboldt, ki je vso noč prebil na prostem, da bi ugledal kako zvezdo.

11. maja. V ozračju se je pojavil vzhodnik: oblačna plast ni bila več tako neumljivo strnjena in v upu, da se vreme izboljša, se popot-

niki niso odstranili daleč od izliva. Upanje v resnici ni varalo vztrajnih mož in po dolgem času so se jim na nočnem nebu zablestele zvezde. Humboldt je tedaj s pomočjo zvezd v Južnem križu in Kentavru določil lego Kasikviarejevega izliva v Rio Negro.

12. maja so zadovoljni z uspehom že ob pol dveh ponoči odpljali od svojega taborišča ob Piedri Kulimakari po reki navzgor. Voznja pa je bila zelo naporna, ker teče Kasikviare s hitrostjo treh metrov na sekundo proti Rio Negru. Da so se preborili proti hudemu toku na razmeroma kratki poti, so morali Indijanci veslati skoraj neprestoma štirinajst ur. Po tem napornem delu so se morje zatekli v misijon Mandavanka, ki leži nekoliko odstranjen od reke. Tam so se nekoliko lažje ubranili neizmerne množice moskitov, ki so bili tam gostejši, čim bolj so se oddaljevali od Rio Negra. Pa tudi drugih strupenih mušic je turgolelo v ozračju nad gozdom ob Kasikviareju.

V Mandavaki so našli nekega dobrega, starega misijonarja, ki je že dvajset let preživel v divjini med Indijanci in moskiti. Te male, a strašno nadležne mušice so mu tekmo te dolge dobe tako strašno opikali nogo, da od sesedene krvi v brezštevilnih pikih ni bilo mogoče najti lise bele kože. Misijonar je tožil svojim posetnikom, kako silno da je zapuščen in koliko najhujših zločinov mora trpeti neznanih. Pred leti je neki indijanski glavar pojedel svojo lastno ženo, ki jo je v ta namen dobro zredil v svojem letnem bivališču. (Dalje prihodnjič.)

